

Handläggare
Mårten Sundholm
Telefon: 08-50833869**Till**
Utbildningsnämnden
2025-10-23

Motion om kostnader för att upprätthålla en god arbetsmiljö i skolan

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/639

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelse som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om kostnader för att upprätthålla en god arbetsmiljö i skolan till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären föreslår att staden reviderar samverkansavtalet med SISAB så att bolaget – via lokalhyran – tar kostnader som rör skolans arbetsmiljö och säkerhet, exempelvis för inpasseringssystem och ventilation.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till delar av förslaget. Det pågår en översyn av samverkansavtalet där frågan om inpasseringssystem behandlas, och förvaltningen har tidigare framfört öppenhet inför att samla ansvaret för inpasseringssystem hos SISAB. Förvaltningen anser dock att arbetsmiljö och säkerhet är en alltför generell kategori av åtgärder för att det ska vara möjligt att överföra allt ekonomiskt ansvar för detta. Vidare vill förvaltningen också framhålla att hyreskostnaderna finansieras inom förvaltningens budget. Att ändra det ekonomiska ansvaret för den breda kategori av åtgärder som föreslås i motionen kan få konsekvenser för den andel av förvaltningens budget som kan betalas ut till skolorna.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Förvaltningen föreslår vidare att beslutet justeras omedelbart på grund av remissens svarstid.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsförvaltningen har fått en motion av Jan Jönsson (L) på remiss från kommunstyrelsen. I motionen lyfter Jönsson att lokalkostnader med koppling till arbetsmiljö och säkerhet belastar enskilda skolors ekonomi på ett sätt som leder till svårigheter i skolornas ekonomiska planering i tider av sjunkande elevantal och därav följande ekonomiska utmaningar.

I motionen lyfts särskilt kostnader för inpasseringssystem, men även kostnader för ventilation, ljudisolering i matsal och köksinvesteringar. Jönsson menar att den här typen av kostnader borde hanteras av SISAB i egenskap av fastighetsägare, och betalas via hyran. Motionen föreslår därför att staden reviderar samverkansavtalet med SISAB så att bolaget står för kostnader som rör skolans arbetsmiljö och säkerhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 oktober 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till delar av motionens förslag, men anser att kostnader för arbetsmiljö och säkerhet är en alltför generell beskrivning för att ligga till grund för en revidering av samverkansavtalet. Arbetsmiljö och säkerhet hanteras inom en bred kategori av åtgärder, och angränsar dessutom till rena verksamhetsfrågor som rutiner, ordningsregler och bemanning. Ett generellt överförande av allt ansvar för lokalanpassningar gällande arbetsmiljö och säkerhet riskerar därför att leda till komplicerade frågor kring gränsdragning och prioritering.

Skolorna har i dag rådighet att prioritera och initiera mindre lokalåtgärder på eget initiativ. Enligt samverkansavtalet ska byggåtgärder med en kostnad under 500 000 kronor direktfinansieras av hyresgästen och kan därför inte läggas på hyran. Rektor har ekonomisk delegation upp till denna summa. Det är därför normalt skolan som finansierar mindre åtgärder, medan åtgärder med en högre kostnad hanteras av central förvaltning. Förvaltningen ser fördelar med detta och anser att denna ordning inte bör förändras på ett generellt plan. Alternativet – att även mindre byggåtgärder hanteras av central förvaltning – skulle

innebära fler prioriteringar och längre ledtider, samtidigt som skolornas handlingsfrihet minskar.

Det finns dock flera undantag i dagsläget. Exempelvis hanteras kostnader för larm och ventilation numera rutinmässigt av central förvaltning. Det finns även centrala medel alternativt extra investeringsutrymme att söka för att hantera merkostnader vid nybyggnation och större ombyggnationer.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till motionens förslag avseende ansvar för inpasseringssystem. Förvaltningen anser att ett mer samlat ansvar för inpasseringssystem hos exempelvis SISAB skulle innebära bättre förutsättningar för samordning. Därför har förvaltningen i tidigare dialog med SISAB angående översyn av samverkansavtalet framfört öppenhet inför att samla detta ansvar. Samverkansavtalet reglerar hur olika kostnader hanteras och vilken aktör som ansvarar för vilka delar av skolans lokaler. Avtalet gäller mellan SISAB och Stockholms stad, och utbildningsförvaltningen har därför inte rådighet att på egen hand förhandla om ändringar i avtalet.

För närvarande pågår en översyn av samverkansavtalet under ledning av stadsledningskontoret, där en av de frågor som är uppe för diskussion är just ansvar för inpasseringssystem. Samtal mellan SISAB, Stockholms Stadshus AB och stadsledningskontoret förväntas fortlöpa under hösten.

Vidare har förvaltningen i verksamhetsplanen för 2025 fått i uppdrag av utbildningsnämnden att undersöka vilka skolor som har elektroniska inpasseringssystem samt se över om det finns behov och förutsättningar att utrusta fler skolor med sådana system i trygghetsskapande syfte. I detta uppdrag ingår även att undersöka om finansieringsmodellen för sådana åtgärder är ändamålsenlig.

Förvaltningen vill slutligen framhålla att SISAB finansieras av hyresintäkter och att skolornas hyreskostnader betalas inom utbildningsnämndens budget. Att fler kostnader läggs på hyran kan i förlängningen innebära att den del av schablonen som betalas ut till skolorna måste minskas. Ett förändrat investeringsansvar kan alltså leda till bättre förutsättningar för den enskilda skolan avseende lokalkostnader som berör arbetsmiljö och säkerhet, men har i praktiken begränsad effekt på summan av förvaltningens ekonomi som helhet. En förändring av ansvaret för samtliga kostnader av den typ som lyfts i motionen kan innebära stora omfördelningar av kostnader. En sådan förändring skulle därför förutsätta en grundlig utredning av de ekonomiska konsekvenserna, samt tydliga

avgränsningar och definitioner av vad som ska anses vara en arbetsmiljö- eller säkerhetsåtgärd.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärende

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Vidare föreslår förvaltningen att beslutet justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion av Jan Jönsson (L) om kostnader för att upprätthålla en god arbetsmiljö i skolan